

معرفی مجله آرشیواریا (مجله انجمن آرشیوداران کانادا)^۱

زهرا ضرغامی^۲

مجله آرشیواریا که هر شش ماه یکبار چاپ می‌شود، به پژوهش‌های علمی درباره آرشیو در کشور کانادا و پژوهش‌های بین‌المللی در این زمینه اختصاص دارد. رشته آرشیو به ارزشیابی، حفاظت و نگهداری و دسترس‌پذیری پیوسته به اسنادی تعلق دارد که دارای ارزش دائمی برای نگهداری هستند. برای دستیابی به این اهداف، در پژوهش‌های آرشیوی از رشته‌هایی مانند تاریخ، علم اطلاعات، علوم سیاسی، جامعه‌شناسی، حقوق، مردم‌شناسی، تاریخ هنر، جغرافیا، علوم ارتباطات و مطالعات رسانه نیز استفاده می‌شود.

اندیشمندان علوم آرشیوی، هم کسانی که به صورت تجربی کار می‌کنند و هم افرادی که در این رشته تحصیلات دانشگاهی دارند، مقالات و دست‌آوردهای علمی خود را در مجله آرشیواریا، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محافل علمی انگلیسی‌زبان در زمینه علوم آرشیوی، به انتشار می‌رسانند. آرشیواریا یکی از معتبرترین نشریات علمی در کانادا بوده و در

1. Archivaria: The Journal of Canadian Archivists

۲. کارشناسی ارشد زبان انگلیسی،

پژوهشگر پژوهشکده اسناد،

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

zarghami_z@yahoo.com

سطح جهانی نیز به‌عنوان یکی از نشریات پیشرو در حیطه علوم آرشیو به‌شمار می‌رود.

اهداف مجله

مجله آرشیواریا به‌عنوان پل رابط بین آرشیوداران و همچنین بین آرشیوداران و کاربران آرشیو، عمل می‌کند. مجله آرشیواریا به زبان انگلیسی چاپ شده و فقط قسمت چکیده مقالات به هر دو زبان رسمی انگلیسی و فرانسوی به چاپ می‌رسد.

مجله آرشیواریا، مقالات علمی به زبان‌های غیرانگلیسی (برای مثال آلمانی، فرانسوی یا هلندی) را نیز به زبان انگلیسی ترجمه کرده و در اختیار کاربران انگلیسی‌زبان قرار می‌دهد.

اعضای هیئت تحریریه

اعضای هیئت تحریریه با پیشنهاد سردبیر انتخاب می‌شوند. مدت تصدی پست سردبیری در این مجله، دو سال است. مسئولیت حقوقی مطالب چاپ‌شده در مجله و محتوای فکری آن به عهده سردبیر است. فردی که به‌عنوان جانشین یا معاون سردبیر در مجله مشغول به فعالیت است، پس از دو سال، جایگزین سردبیر فعلی می‌شود. سایر پست‌های هیئت تحریریه عبارتند از: ویراستار زبان فرانسه، ویراستار بررسی کتاب، ویراستار مطالب مربوط به نمایشگاه و شش تا هشت نفر عضو هیئت تحریریه. دبیر اجرایی نیز مسئولیت انجام امور اداری مرتبط با مجله را بر عهده دارد. مدیر اجرایی انجمن آرشیوداران کانادا و معاون اداری او نیز، مسئول ارائه پشتیبانی‌های مدیریتی و اداری از مجله هستند. مسئول هماهنگی انتشار نیز عهده‌دار امور مربوط به چاپ و انتشار مجله است.

ارسال مقالات

در این مجله از نویسندگان آینده‌دار دعوت شده تا مقالات خود را به یکی از زبان‌های رسمی کانادا (انگلیسی یا فرانسه) برای چاپ به این مجله ارسال کنند. مطالب ارسال‌شده برای چاپ باید مطلب دست‌اول و نوشته خود نویسنده باشد و مطالبی که به هر شکل مراحل چاپ یا ارائه در سایر نشریات یا همایش‌ها را می‌گذراند، پذیرفته نخواهند شد.

هر کدام از مقالات ارسال‌شده برای مجله به‌صورت جداگانه فرایند داوری را طی خواهند کرد. افرادی کار داوری مقالات را انجام می‌دهند که از نظر علمی و فنی، صلاحیت‌های لازم و مورد تأیید مجله را دارا باشند. هر مقاله پیش از چاپ حداقل دو بار داوری می‌شود. هرگونه اصلاحات موردنیاز، پیش از چاپ به اطلاع نویسنده خواهد رسید.

برای هر کدام از نویسندگان مقالات، معرفی کتاب یا گزارش‌ها، یک رونوشت از شماره‌ای

که مطلب او در آن به چاپ رسیده است، ارسال خواهد شد. در صورت درخواست نویسندگان، فایل پی‌دی‌اف مجله نیز برای آن‌ها ارسال می‌شود.

ماهیت مقالات پذیرفته شده

سردبیر و هیئت تحریریه مجله، از اندیشمندان و صاحب‌نظران علوم آرشیوی در سراسر جهان دعوت می‌کنند تا مقالات و دست‌آوردهای علمی خود در زمینه علوم آرشیوی را در اختیار علاقه‌مندان به این رشته قرار دهند. آرشیواریا در طول سال‌های متمادی، درباره موضوعات مختلفی بحث کرده است اما مهم‌ترین بحث مورد نظر این مجله، مقالاتی درباره موضوعات مرتبط با آرشیو، مخصوصاً مسائل بین‌المللی است. سال‌های متمادی است که آرشیواریا مجله محبوب نویسندگان مبتدی و حرفه‌ای در حیطه علوم آرشیوی است که تمایل دارند چشم‌اندازهای جدیدی درباره نظریه‌ها و فعالیت‌های آرشیوی که با کار آن‌ها در ارتباط است و همچنین جایگاه این مباحث در جامعه حرفه‌ای خود را ارائه دهند. درحالی‌که برخی از مقالات چاپ شده در این مجله برگرفته از مقالات ارائه شده در همایش سالیانه انجمن آرشیوداران کانادا هستند، اما بیشتر مقالات را پژوهشگرانی ارسال می‌کنند که از ارزش علمی و اعتبار این مجله در سطح دنیا، آگاهی دارند. تعداد دیگری از مقالات، نوشته اعضای هیئت تحریریه مجله هستند. این مقالات نیز تمام مراحل داوری را طی می‌کنند. اگرچه بیشتر مقالاتی

که در مجله آرشیواریا به چاپ می‌رسد، نوشته اندیشمندان کانادایی است، اما با افزایش آگاهی پژوهشگران بین‌المللی از اعتبار این مجله، تعداد مقالات ارسال شده برای چاپ از سوی پژوهشگران غیر کانادایی، روبه‌افزایش است.

صفحه اصلی وبگاه مجله آرشیواریا به نشانی:

<http://journals.sfu.ca/archivar/index.php/archivaria/index>

بخش‌های مختلف مجله

مجله آرشیواریا شامل بخش‌های مختلفی است که حیطة گسترده‌ای از مطالب ارسال شده را پوشش می‌دهد:

سخن سردبیر: پاسخ کوتاه به مطالبی که پیش از این منتشر شده و ارائه اطلاعات جدید دربارهٔ مجله، اصلاحات و انتقادات و مطالبی در این قالب.

مقالات: مطالب نظری یا بررسی علمی مسائل مرتبط با آرشیو بر اساس موضوع پژوهش. **معرفی و بررسی سند:** مقالات علمی کوتاه درباره اسناد و مدارک آرشیوی یا مجموعه‌ای از مدارک از جمله اصل و منشأ سند (زمینه ایجاد)، عملکردها (اصلی، جاری، آتی)، ساختار، محتوا و غیره.

مباحث جدید: مطالب مهیج و چالش‌برانگیز، معرفی بحث‌ها یا نظرات جدید، پاسخ به مقالات پیشین و غیره.

اطلاع‌رسانی: مقالاتی که دربارهٔ پیشرفت‌های آرشیوی یا رویدادهای آرشیوی، اطلاعات فنی، یا توصیف ساز و کارها یا اقدامات موردعلاقهٔ خوانندگان مجله در کانادا و در سطح جهان، اطلاع‌رسانی می‌کند.

معرفی و نقد کتاب: معرفی، نقد و بررسی کتاب‌های جدید و مرتبط با موضوع مقالات چاپ شده در مجله.

معرفی نمایشگاه‌ها: بررسی و نقد اهداف، موضوعات، آماده‌سازی، نمایش و ارزش آموزشی نمایشگاه‌های فیزیکی یا مجازی مرتبط با اسناد و مدارک آرشیوی.

بزرگداشت‌ها: زندگینامه‌های کوتاه برای بزرگداشت افرادی که نقش مهمی در جامعه آرشیوی کانادا ایفا کرده‌اند.

قالب مقالات و شیوه نگارش

هدف از انتشار مجله آرشیواریا، تحصیل، کشف و تهیج افراد از طریق اطلاع‌رسانی دربارهٔ

ایده‌ها و اطلاعات جدید است؛ بنابراین، نگارش مقالات باید روان، آشکار، صحیح و ساده باشد. در حقیقت، هر چه ایده‌های مطرح‌شده در مقالات پیچیده‌تر و انتزاعی‌تر باشد، نیاز به متن روان و قابل‌فهم برای خواننده، بیشتر می‌شود. از اختصارات باید با دقت استفاده شود؛ واژگان و اصطلاحات فنی باید به‌سادگی تعریف شوند و در هر صورت باید از به‌کار بردن عبارت‌های غیرمصطلح و نامفهوم اجتناب شود. استفاده از عبارت‌ها و کلمات نژادپرستانه یا مسائل دینی-مذهبی، مطالب مربوط به جنسیت افراد، تبعیض نژادی و تبعیض جنسیتی، ممنوع است. منابع استفاده‌شده برای نگارش مطالب باید به‌صورت پانویس و با پیروی از شیوه نگارش شیکاگو، ذکر شوند.

مجله آرشیواریا برای نویسندگان، راهنمای نگارش مخصوصی را تدوین کرده است که در وبگاه مجله در دسترس است.

فرایند ارسال مقالات

مقالات: مقالات باید در قالب الکترونیکی و به‌شکل ضمیمه پست الکترونیکی در قالب MS Word یا Rich Text Format ارسال شوند.

کل متن و پانویس‌ها باید با دوخط فاصله از هم نوشته شوند. حجم کلی مقاله شامل جداول، پانویس‌ها و ضمیمه‌های آن، باید بین ۸ تا ۱۰ هزار کلمه باشد. مقالاتی که تعداد کلمات آن بیش از محدوده مجاز باشد، بازنگری شده و طول آن‌ها کوتاه‌تر خواهد شد.

چکیده و زندگینامه: نویسندگان مقالات باید همراه با مقاله خود، چکیده مقاله (بین ۱۵۰ تا ۲۵۰ کلمه) و زندگینامه کوتاهی از خود (کمتر از ۲۵۰ کلمه) ارسال کنند. زندگینامه نویسنده باید به‌طور خلاصه موقعیت قبلی و فعلی نویسنده در زمینه آرشیو، پیشینه تحصیلی و فعالیت‌های آرشیوی او و همچنین کتاب‌ها و مقالات منتشرشده از نویسنده را شرح دهد.

تصاویر: توصیه می‌شود نویسندگان برای روشن‌شدن مطالب مطرح‌شده در مقاله خود از منابع تصویری مانند عکس‌ها و نقشه‌ها، استفاده کنند. در هنگام ارسال مقاله، باید رونوشت رقمی این تصاویر نیز به‌شکل فایل ضمیمه همراه در قالب پست الکترونیکی برای مجله ارسال شود.

چک‌لیست تصاویر: نویسندگان در زمان ارسال مقاله باید چک‌لیست نویسنده برای استفاده از تصاویر ارسال‌شده در مجله آرشیواریا را نیز ارسال کنند. این چک‌لیست، فهرستی از منابع تصویری که نویسنده در مقاله از آن‌ها استفاده خواهد کرد، به‌همراه مجوزهای استفاده از این تصاویر در مجله را ارائه می‌دهد.

الزامات فنی تصاویر: تصاویری که برای انتشار در مجله آرشیواریا ارسال می‌شوند الزاماً

باید دارای شرایط فنی زیر باشد:

JPEG, 300 dpi or 1800 × 1500 pixel

در صورت امکان، تصاویر از روی نسخه اصلی مدارک اسکن شوند تا با بهترین کیفیت

ممکن در مجله به چاپ برسند.

حقوق و مجوزها: مسئولیت مطابقت با قوانین حق مؤلف (کپی‌رایت) و الزامات حقوق

مالکیت معنوی آثار (از جمله رعایت حق نویسنده در نقل قول‌ها)، بر عهده نویسنده است.

مسئولیت صحت منابع نقل شده در متن و مطابقت با روش صحیح ارجاع مطالب نیز بر عهده

نویسنده است.

فرایند داوری مقاله

مجله آرشیواریا یکی از پرارجاع‌ترین مجلات در حیطه آرشیو است. تمام مقالات ارائه شده به

این مجله برای چاپ، ابتدا از سوی ویراستار مجله مورد بررسی قرار می‌گیرند تا ارزش علمی

و مطابقت آن‌ها با قوانین مجله، تأیید شود. سپس داورانی از هیئت تحریریه که نماینده طیف

گسترده‌ای از تخصص‌های حرفه‌ای در این رشته بوده یا از مراجع ذی صلاح شناخته شده در

حیطه مقاله ارائه شده در سطح ملی یا بین‌المللی هستند، مقالات را بررسی می‌کنند. برای

تصمیم‌گیری درباره پذیرش یا عدم پذیرش یک مقاله برای چاپ، هر مقاله حداقل دو بار

ارزیابی می‌شود؛ اما ممکن است سردبیر مجله، در مورد مقالاتی که بحث‌برانگیز هستند،

تشخیص دهد بیش از دو بار ارزیابی ضروری است. سردبیر، توصیه‌های لازم برای انجام

اصلاحات را به نویسندگانی که مقاله آن‌ها به صورت مشروط پذیرفته شده، ارائه می‌دهد. تمام

مقالات پذیرفته شده، مراحل اصلاح و بازبینی را طی می‌کنند. برخی از داوران، نقدهای خود

درباره مقاله و پیشنهادهای درباره رفع مشکلات یا ارتقاء کیفی مطالب مطرح شده در مقاله را

برای نویسندگان ارسال می‌کنند. مهم‌ترین اقداماتی که در مرحله داوری روی مقالات صورت

می‌گیرد عبارت است از: ۱- دریافت مقاله؛ ۲- بررسی مقاله از سوی سردبیر به منظور حصول

اطمینان از ارزش علمی و مطابقت مقاله با اصول و قوانین مجله؛ ۳- در صورت تأیید اولیه

مقاله از سوی سردبیر، انتخاب داور مناسب برای مقاله و درخواست از داور برای پذیرش داوری

و ارسال نظرات خود در چارچوب زمانی تعیین شده؛ ۴- ارسال مقاله برای داور و درخواست از

داور برای پاسخ‌دهی ظرف ۶ هفته؛ ۷- در این مرحله، سه حالت اتفاق می‌افتد: پذیرش مقاله

برای چاپ، پذیرش مشروط یا رد مقاله؛ ۸- اطلاع‌رسانی به نویسنده درباره تصمیم اخذ شده (در

صورت پذیرش مشروط مقاله، سردبیر، اصلاحات لازم را نیز به اطلاع نویسنده رسانده و از او

می‌خواهد ظرف ۶ هفته، مقاله اصلاح‌شده را مجدداً ارسال کند؛ ۹- دریافت مقاله اصلاح‌شده؛
۱۰- تأیید دریافت و تکمیل مراحل داوری.

آخرین شماره چاپ‌شده مجله

آخرین شماره مجله آرشیواریا در بهار سال ۲۰۱۶ با مطالب زیر منتشر شده است.

مقالات:

- آرشیو تصادفی جاده قدیم دورهام: احیاء یکی از توافقی‌های اولیه سیاه‌پوستان
- از حقوق بشر تا رفتارهای نژادپرستانه فمینیست‌ها: همدلی افراطی در آرشیوها
- استفادهٔ رمانتیک نویسندگان از آرشیوها
- رقمی‌سازی اسناد آرشیوی: مزایا و چالش‌های انجمن حساب‌رسان حرفه‌ای
- آرشیو پائول: نسخ خطی، مذهب و شکل‌گیری مجموعه نامه‌های باستانی

جایزه گلدن دوز:

- آرشیوهای جمعی، ابرهای جمعی: امکان‌پذیر ساختن حفاظت و نگهداری رقمی در آرشیوهای کوچک

معرفی و نقد کتاب:

- آرشیو
- جمع‌آوری مجدد: حافظه هنری، رسانه‌ای و اجتماعی
- صدور آرشیو: قوانین مستعمراتی ایالات‌متحده برای فیلیپین و تدوین تاریخ آرشیوی آمریکا
- منابع زودگذر: مختل کردن آرشیوها

معرفی نمایشگاه:

بدون کوچک‌ترین طرحی: دورنمای ساخت‌وساز و حمل‌ونقل جایگزین در تورنتو

